

Minnetale over Jens Erik Fenstad

holdt på møte
22. oktober 2020

Jens Erik Fenstad

Av Dag Normann

Begynnelsen

Jens Erik Fenstad ble født i Trondheim 15. april 1935 og døde 13. april i år, nær 85 år gammel. Han vokste opp i en klassisk kjernefamilie med sine foreldre og sin søster, opplevde okkupasjonen som barn, tilbragte et år i USA i gymnastiden som utvekslingselev, deltok i «Speider'n» og andre vanlige aktiviteter, men oppfattet seg nok ikke selv som spesiell i barne- og ungdomsårene.

Han tok eksamen artium på reallinjen ved Trondheim Katedralskole i 1954, som preseterist. Som forventet av omgivelsene begynte han som seg hør og bør på NTH, linjen for teknisk fysikk. Han fant imidlertid fort ut at dette ikke var stedet for ham. Han var først og fremst interessert i matematikk, og både professor Harald Wergeland ved NTH og, den gang hovedfagsstudent i matematikk, Johan Galtung rådet ham til å følge sine faglige interesser fremfor å studere det som ble forventet. Han sluttet ved NTH, fullførte militærtjenesten, og kom til Oslo og Blindern høsten 1956, først til filosofene og Arne Næss, og etterhvert til Matematisk institutt. Som gymnasiast hadde Fenstad funnet et stensilert notat om Symbolsk logikk av Arne Næss, og interessen det notatet vakte var grunnen til at han tok kontakt med Næss mens han ennå tjenestegjorde i Brigade Sør.

Han arbeidet for Næss i tre år, men fulgte også rådet fra Galtung om å ta kontakt med Matematisk institutt. Der var det en foryngelse av faget på

gang, ledet av Karl Egil Aubert og Erik Alfsen, og der fant han seg til rette. Den yngre generasjonen organiserte seminarer på flere nivåer, og Fenstad ble invitert til å være med. En av de eldre professorene var Thoralf Skolem, internasjonalt kjent for sine banebrytende arbeider i logikk. I den første tiden oppfattet Fenstad Skolem som litt fjern, men lot seg likevel inspirere. Fellesskapet med Stål Aanderaa, som også satset på matematisk logikk, bidro til valg av retning. Det var matematisk logikk som ble Jens Erik Fenstads hovedinteresse. Han ble Mag.Scient i 1959, med matematikk og filosofi som støttefag.

Forskningen til den etablerte generasjonen av matematikere i Norge hadde for det meste stagnert etter okkupasjonen, og for at nye talenter skulle kunne utvikle seg var det viktig at de reiste ut. Paris var et naturlig valg for mange innen kjerneområdene i matematikk, men den viktigste utviklingen i logikk fant sted i USA, så USA ble det naturlige valget for Fenstad. Aanderaa dro til Harvard, mens Fenstad dro til Berkeley, hvor han ble University Fellow og fikk den markante Alfred Tarski som veileder. Han fant imidlertid sin veileder alt for dominerende og dro hjem. Likevel var oppholdet ved Berkeley viktig, Fenstad opprettet et nettverk av etablerte logikere og studenter som senere skulle få viktige posisjoner, et nettverk hele logikkmiljøet i Norge har nytt godt av siden. Det er en lykke for norsk logikk at det ikke ble syklisk algebra man skulle satse på, slik Tarski ville.

Av betydning var også vennskapet med Dagfinn Føllesdal, et vennskap som oppsto etter at de begge var tilbake i Norge. Føllesdal hadde i likhet med Fenstad begynt ved NTH og gått over til matematikk i Oslo, men hadde fortsatt videre til filosofi og hadde sin grad fra Harvard. Føllesdal var litt tidligere ute, hadde hatt Skolem som veileder i Oslo, og han og Fenstad hadde absolutt faglige interesser felles.

Etter hjemkomsten ble Fenstad tilsatt som universitetslektor i matematikk i 1961. Han observerte imidlertid at endel lektorer stagnerte faglig, så han sa opp lektoratet til fordel for et universitetsstipendium som ga bedre tid til forskning. Som stipendiat kunne han igjen reise ut, og han hadde et produktivt opphold ved Stanford University, hvor han blant annet utvidet sitt faglige nettverk. I 1968, 33 år gammel ble han ansatt som professor. Stillingen var et nyopprettet professorat i logikk ved UiO. Den var i utgangspunktet ikke øremerket noe institutt, og Fenstad valgte Matematisk institutt som sitt. Stillingsbeskrivelsen omfattet ansvar for undervisning i logikk for matematikere, lingvister og filosofer. Lingvistikk kommer vi tilbake til. Forholdet til logikk-miljøet ved filosofi har i alle år vært godt, og med fortsatt faglig kontakt. Om dette skyldes den historiske stillingsbeskrivelsen eller

den gode personkjemien mellom Fenstad og Dagfinn Føllesdal, og etterhvert også Dag Pravitz, skal være usagt, men realiteten er at det i Oslo, i internasjonal sammenheng, også i dag er et spesielt nært samkvem mellom matematisk logikk og filosofisk logikk.

I 1962 giftet Jens Erik Fenstad og Grete Usterud seg. Grete er statistiker og ble også knyttet til Matematisk Institutt, som universitetslektor i 1967. De fikk tre barn, Anne Marie, Erik og Håkon, i en tid hvor to yrkesaktive foreldre, tre barn og problemer med barnehageplass kunne gjøre tilværelsen vanskelig. Vi kommer tilbake til det.

Et av formålene med det nye professoratet var å ta opp arven etter Skolem. Fenstad satte umiddelbart i gang med å redigere Skolems samlede verker, et arbeid som var viktig for å bevare vissheten om mangfoldet og dybden i Skolems produksjon. Samtidig bygget han opp en aktiv forskningsgruppe i logikk. Stål Aanderaa var ansatt som universitetslektor, og flere studenter meldte seg. Ronald Jensen, amerikansk matematiker av norsk avstamning og en topp internasjonal mengdeteoretiker, ble knyttet til gruppen som professor II. Gruppen vokste ved at den tiltrakk seg både norske studenter og unge forskere med stipender fra utlandet. Dette var forskere med interesse for arbeidene til Fenstad og Aanderaa, og studenter og forskere fra, blant annet, England, Polen og Finland som kom for å følge forelesningene til Jensen. Én av de lovende norske studentene fra den tiden var Hermann Ruge Jervell, som fullførte sin Mag. Scient. under Fenstads veiledning.

Organiseringen av det andre skandinaviske logikksymposiet i Oslo i 1969 var viktig for å plassere Oslo på logikkens verdenskart. Symposiet tiltrakk seg flere topp internasjonale deltagere, og proceedings, som kom ut et år etterpå, ble stående som et viktig referanseverk i bevisteori. Der ble, blant annet, gjennombruddsarbeidet til Jean-Yves Girard publisert. Girard har senere markert seg som en av de mest betydningsfulle bidragsytere til europeisk logikk og teoretisk informatikk. Girard har erkjent at støtten fra Fenstad betød mye for hans tidlige faglige anerkjennelse.

Fenstad ble innvalgt som medlem av Akademiet i 1976. Han omtalte seg som et stort sett menig medlem, det vil si uten valgte verv, men han var aktiv og brukte Akademiet som en viktig del av sitt nettverk. Han var også medlem av Academia Europaea, og hadde flere betydningsfulle internasjonale verv, noe vi vil komme tilbake til.

De tre forskningsgruppene

Mitt første møte med Jens Erik Fenstad var da jeg, som student, møtte opp

på forelesningene i MA 16 i januar 1970. Siden da har jeg tatt rollene som student, assistent, kollega og venn, gjerne med en del rolleblending underveis. Da var matematisk logikk vel etablert som en egen forskningsgruppe, og som et område hvor det var naturlig å spesialisere seg innenfor med en Cand. Real.-eksamen som mål. Det var en emne-portefølje som ikke sto tilbake for det man kunne finne ved de beste universitetene, det var levende seminarvirksomhet med deltagelse fra både ansatte og studenter, og det var et godt studentmiljø.

Fenstad var godt fornøyd med at han i sin tid som professor fikk opprettet tre forskningsgrupper ved instituttet og universitetet forøvrig, grupper hvor det fortsatt er faglig aktivitet.

Den første var innen beregnbarhetsteori, som har vært min hovedinteresse. Da han ble ansatt i sitt professorat, fant Fenstad ut at han ville spisse sin faglige orientering mot en nisje hvor det var rom for å bygge opp en forskergruppe. Inspirert av de kontaktene han hadde fått gjennom tiden ved Berkeley, og senere Stanford, og motivert av den utviklingen som ble dokumentert under Logic Colloquium i Manchester, 1969, falt valget hans på *Generalisert Rekursionsteori*. I tillegg til Fenstad var vi etterhvert fire yngre forskere innenfor feltet, ved siden av at Peter Hinman fra University of Michigan og Peter Aczel fra University of Manchester besøkte gruppen ett år hver. Oslogruppen organiserte to møter, somrene 1972 og 1977, kun med inviterte deltagere, og spesielt møtet i 1972 bidro til å sementere feltet som et eget område med sine egne metoder og problemstillinger. Fenstad var mest opptatt av den aksiomatiske tilnærmingen til feltet, og samlet sine bidrag i boken *General Recursion Theory*, et senere referanseverk.

Aanund Hylland var også en kort tur innom gruppen før han fattet andre interesser. Symptomatisk for Fenstads syn på sin rolle som veileder la han til rette for at Hylland skulle kunne skifte fagområde uten for mye tap av progresjon. Om det skyldtes hans negative erfaring med Tarski, eller det bare falt ham naturlig, er uklart, men han kunne gi studentene frie tøylar så lenge det fungerte, for så å gi mer målrettet veiledning når det trengtes.

Den andre forskningsgruppen var innen ikke-standard analyse, hvor Fenstad hadde skrevet et par mindre artikler sammen med en student på slutten av 60-tallet. Interessen kom på nytt etter en kaffepauseprat med Raphael Høegh-Krohn i Oslo og Sergio Albeverio fra Bochum, de to arbeidet med matematisk fysikk. Ikke-standard analyse representerer en stringent bruk av infinitesimaler, positive tall som ligger «uendelig nært» 0. Skolem hadde, for å vise begrensningene av den aksiomatiske tilnærmingen til matematikk, konstruert en matematisk struktur som i sin logikk deler alle egenskaper med den

vanlige tallrekken, men som også inneholder uendelig store tall. Abraham Robinson kom på idéen at den inverse av et slikt uendelig stort tall ville være en infinitesimal, resultatet ble ikke-standard analyse. Høegh-Krohn mente at den nye tilnærmingen til infinitesimalregning gir en matematisk presisering av den uformelle måten fysikere tenker på, og man ble enige om et samarbeid. Tom Lindstrøm kom med på laget som stjernestudent. Resultatet ble en tykk bok, *Nonstandard Methods in Stochastic Analysis and Mathematical Physics* fra 1986 forfattet av de fire, samt noen enkeltstående arbeider fra deltagere i gruppen. Boken foreligger nå også i russisk oversettelse. Virksomheten i stokastisk analyse har fortsatt med Tom Lindstrøm.

Den tredje gruppen arbeidet med logikk og lingvistikk for naturlige språk. Dette var et område som lå Fenstads hjerte nært, og som han hadde arbeidet med så tidlig som under sitt engasjement for Næss. I 1976 ble han invitert til å være med på et tverrfaglig seminar om *Struktur, psykologi og mening*. Invitasjonen kom fra psykologen R. Rommetveit, filosofen D. Føllesdal og lingvisten E. Hovdhaugen. Internasjonalt hadde anvendelser av logikk for å studere lingvistikk fått en viss oppmerksomhet, og Fenstads rolle skulle være å presentere denne utviklingen. Seminaret fikk bred deltagelse og flere av de mest lovende unge lingvistene var med. Blant dem var I. Moen, som senere ble preses i DNVA, C. Fabricius-Hansen og K.J. Sæbø. Høsten 1976 holdt han et foredrag under et møte i Finland som fikk internasjonal oppmerksomhet, og kontaktnettet ble ytterligere styrket gjennom et seminar med internasjonal deltagelse i Oslo i 1980. Fenstad etablerte etterhvert en forskningsgruppe for logikk og lingvistikk ved Matematisk institutt. Han rekrutterte flere dyktige studenter, J.T. Lønning, T. Langholm, H.F. Sem, E. Colban, E. Vestre, og G. Værne, og han skaffet finansiering av det som den gang måtte anses som høyteknologisk utstyr for syntaksanalyse. Gruppen disponerte to Xerox arbeidsplass-maskiner til en kvart million stykke, utstyrt med den splitter nye vindusteknologien, den som senere ble overtatt av Apple, og gruppen produserte flere doktoravhandlinger. Året 1983-84 var Fenstad og familien tilbake i Stanford, og der etablerte han kontakt med den norske lingvisten P.-K. Halvorsen som arbeidet ved XEROX PARC i Palo Alto og med det nyopprettede *Center for the Study of Language and Information* (CSLI).

Boken *Situations, Language and Logic*, forfattet av Fenstad, Halvorsen, Langholm og van Benthem, oppsummerer mye av de vitenskapelige resultatene fra forskningsgruppen i Oslo og samarbeidet med CSLI.

Det fungerte godt med en forskningsgruppe i logikk og lingvistikk bestående hovedsaklig av hovedfagsstudenter og doktorgradstudenter ved Ma-

tematisk institutt, men det var selvfølgelig ikke rom der til en mer permanent gruppe innen området. Det ble opprettet et eget program SLI (Språk, Logikk og Informasjon) ved HF-faultetet, hvor aktiviteten fortsatte. Gruppen er videreført til Institutt for informatikk, hvor den fortsatt er aktiv.

Fenstad gjorde en stor innsats på undervisningssiden, først og fremst som veileder og utvikler av en emneportefølje i matematisk logikk. Han gjorde også en stor innsats for å utvikle unge forskere ved å legge forholdene til rette for at de kunne utvikle seg selv. Minst syv av hans studenter fikk senere professorater i det norske systemet. I tillegg hadde logikkgruppen en stipendiat, Viggo Stoltenberg-Hansen, som senere bygget opp matematisk logikk ved Universitetet i Uppsala og en stipendiat, John V. Tucker, som senere bygget opp en sterk forskningsgruppe i teoretisk informatikk ved Universitetet i Swansea. Den faglige arven etter Fenstad er stor. I 1998 ble han kreert som æresdoktor ved Universitetet i Uppsala for sin betydning for at matematisk logikk ble et satsningsområde der.

Ved utgangen av 2002 pensjonerte Fenstad seg. I årene før hadde han hatt tunge, eksterne oppgaver som frikjøpte ham fra undervisningen. Han følte ikke for å ta opp igjen auditorieundervisningen for et par år, og ønsket heller ikke å starte på nye veilederoppgaver som uansett ikke ville kunne avsluttes før han rundet 70. Pensjonisttilværelsen ga ham i tillegg rom for ny forskningsaktivitet.

Som pensjonist orienterte Fenstad sine faglige interesser mer mot de kognitive vitenskapene, mye inspirert av spørsmål om sammenhengen mellom naturlige språk, med deres semantikk og grammatikk, og hjernens funksjoner. Han skrev en rekke essays om disse og andre temaer. Temaer han berørte i essayform var sammenhengen mellom vitenskap, politikk og samfunn og forholdet mellom matematikkens modellbygging og naturvitenskapene. Boken *Grammar, Geometry and Brain* fra 2010 peker ut linjene fra forskning på naturlige språk til forskning på hvordan hjernen fungerer. *Structures and Algorithms* fra 2018 er en samling artikler som kretser om hva menneskelig forståelse egentlig er. I 2010 kom også *From Information to Knowledge; from Knowledge to Wisdom* ut. Dette er en artikkelsamling redigert av Fenstad og Erik De Corte. Samlingen utgjør proceedings fra et symposium, i regi av Academia Europaea og Wenner-Green Foundations, om betydningen utviklingen av kunnskapssamfunnet bør ha for europeisk utdanning på universitetsnivå.

Fenstad kunne se og forstå de store linjer i vitenskapen, en egenskap som er godt beskrevet av andre. Fra en nekrolog skrevet av Dagfinn Føllesdal for Klassekampen siterer vi

Fenstads inngående studium av god begrunnelse førte ham til å legge stadig større vekt på *sammenheng*. Dette gjenspeiles i titlene på hans mange bøker og artikler opp gjennom årene. Der tar han opp spørsmål fra en rekke forskjellige fagområder, ikke bare logikk, matematikk og naturvitenskap, men også samfunnsvitenskap og humaniora. Noen har frabedt seg denne inntrengningen av logikere på deres fagområder, og hevder at den er irrelevant og fører til en avsporing av deres fag. Men Fenstads bidrag består ikke i å avfeie deres studier, men å sette dem inn i en videre sammenheng, som gjør at observasjoner og belegg blir del av et mer omfattende bilde. Dette gjelder også logikken og matematikken selv. Vektleggingen av argumentasjon og begrunnelse har avdekket sammenhenger som man tidligere ikke var oppmerksom på. Titlene på Fenstads mange bøker og artikler opp gjennom årene avspeiler dette.

Organisatorisk arbeid

I 2011 ble Jens Erik Fenstad slått til Ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden «for hans innsats for norsk forskning». Denne æresbevisningen reflekterer ikke bare hans innsats som forsker, men også den betydningen han hadde for forskningen på det organisatoriske plan.

Som stipendiat og ung professor fikk Fenstad tidlig viktige administrative oppgaver, oppgaver som krevde at han måtte motarbeide et gammelmodig og stivnet system. Han var sekretær for Rosenquist-utvalget som skulle reformere forskerutdanningen. Hans negative erfaringer fra sitt første forskningsopphold i USA skyldtes ene og alene hans misnøye med Tarski. Han var begeistret for den amerikanske måten å drive forskerutdanning på, og ville gjerne arbeide for et lignende system tilpasset norske forhold. Dette ble senere realisert for realfagenes del, gjennom graden Dr. Scient., og nå ved graden PhD, men den gangen fant han ikke Universitetet modent for en slik reform.

Fenstad satt i stillingskomitéen som fikk tilsatt Ole Johan Dahl som professor i informatikk. Der måtte han argumentere for at den type forskning Dahl sto for, og som han senere fikk Turingprisen for, hadde like stor akademisk verdi som den tradisjonelle forskningen ved Universitetet.

Fenstad ledet komitéen som forhandlet med Samskipnaden om barnehageordninger for ansatte. Med tre barn, og ektefelle som også var ansatt i en vitenskapelig stilling, hadde han personlige interesser i den saken. Tanken om at Universitetet burde ha en aktiv personalpolitikk, hvor blant annet hensynet til at unge forskere skulle kunne kombinere en småbarnsfase med karriereutvikling ble tatt vare på, var ganske ny og måtte målbæres. Det

endte med at Oslo kommune driftet barnehager for barn av universitetsansatte, men bare subsidierte plassene der foreldrene bodde i Oslo. Familien Fenstad bodde i Bærum.

Det vil føre for langt å komme inn på alt Fenstad har gjort i forbindelse med driften av norsk forskning generelt og norsk matematikk spesielt. Han har hatt et aktivt engasjement i det meste som har skjedd. Han hadde tidlig sin periode som bestyrer av Matematisk institutt, og var også formann i Norsk Matematisk Forening. Han deltok i forarbeidene til opprettelsen av Norsk Matematikkråd, og var senere leder av rådet for en periode. Norsk Matematikkråd var en nyskaping som favnet alle aspekter ved matematikkfaget, undervisning, forskning og samfunnsmessig betydning, med representasjon fra universiteter, høyskoler, skoleverket og andre brukere.

Listen over ad hoc universitetskomitéer han har ledet er lang, for lang til å komme inn på her. Det gjelder også listen over andre engasjementer. Vi nøyer oss med et utvalg av alt han har bidratt med.

Fenstad ble valgt som prorektor sammen med rektor Inge Lønning i 1988. Universitetet var i en omstilling, delvis fordi den tidligere universitetsdirektøren, Trovik, var gått bort og delvis fordi universitetet var forventet å tilpasse seg nye former for organisering av statlige virksomheter. Før dette hadde Fenstad vært medlem av Hernes-utvalget som utredet hvordan forskning og høyere utdanning skulle organiseres. Erfaringene fra dette utvalget var en viktig årsak til at Fenstad ble bedt om å stille til valg som prorektor. Fenstad, og utvalgets leder Gudmund Hernes, hadde et godt samarbeid i utvalget. Som en kuriositet kan det nevnes at de to kjente hverandre fra før, da Hernes var med i Speider'n i Trondheim under Rover Fenstads ledelse. I årene 1985-88 ledet også Fenstad Rådet for Naturvitenskapelig Forskning (RNF). I den perioden økte rådets budsjett fra vel 90 millioner til over 160 millioner, og det kunne settes i gang flere gode tiltak.

Fenstads hovedmotiv for å la seg velge til prorektor var den muligheten posisjonen ga for modernisering av forskerutdanningen, en sak som var midlertidig tapt etter behandlingen av Rosenquistutvalgets innstilling.

Turbulensen rundt Troviks etterfølger, Stahl, tok imidlertid over. Kortversjonen er at Lønning ble sykmeldt, Fenstad tok over som fungerende rektor, blant annet med oppgave å fremforhandle Stahls avgang. Dette er ikke sted for å gå gjennom denne vanskelige tiden, men det er ingen tvil om at Fenstad nedla et enormt arbeid for å løse Universitetet gjennom prosessen.

Etter prorektor-perioden engasjerte ikke Fenstad seg i toppledelsen, men han har bidratt som deltager og leder av en rekke utvalg og komitéer nasjonalt og for UiO. Her skal vi nøye oss med å nevne arbeidet for en bedre or-

ganisering av de vitenskapelige muséene, og med det en synliggjøring av den forskningsmessige betydningen de har.

Fenstad hadde også oppdrag for Utenriksdepartementet. Han var engasjert noen år som vitenskapelig rådgiver, han var medlem av Utvalget for rustningskontroll og nedrustning i årene 1994-97 og medlem av NATOs Vitenskapskomité fra 1992 til 2004. Komitéen styrte et rent sivilt program hvor "forsvarsaspektet" var en generell kompetanseheving innen forskning og vitenskap. Fenstads engasjement i dette arbeidet bringer oss over til hans brede engasjement på den internasjonale arena, både for hans eget fag, logikk, og for vitenskapen i en bredere forstand.

Fenstad innså tidlig at skulle man drive et lite fag som matematisk logikk i Oslo måtte man knytte internasjonale nettverk. Han hadde lett for å komme i kontakt med de sentrale aktørene i det europeiske landskapet, hovedsaklig i Storbritannia og Vest-Tyskland, men også i østeuropeiske stater som Polen. Association for Symbolic Logic (ASL) var, og er, den viktigste organisasjonen for logikkfaget, og i midten av 1970-årene ble han leder for komitéen for den europeiske virksomheten under ASL. Han fikk, med dette, ansvaret for å legge til rette for de årlige europeiske sommermøtene i logikk. Noen møter foregikk øst for jernteppet, noen vest for det, og Fenstad nedla et betydelig arbeid for å sikre mest mulig fri flyt av deltagere på tvers av de politiske grensene.

Fenstad ble også medlem av den tyske foreningen for logikk. Medlemskap der var ingen selvfølge, med prøveforelesning på et medlemsmøte og etterfølgende avstemning for å godkjenne inntaket, men han ble akseptert. Gjennom den foreningen bidro han til å styrke kontakten med Øst-Europa, da spesielt Polen. I mange år var det en utvekslingsavtale for matematikere mellom Warszawa og Oslo, noe som ble honorert fra polsk side ved at Fenstad ble tildelt Sierpinski-medaljen i 1988.

Den andre globale organisatoriske aktøren med betydning for logikk var, og er fortsatt, International Union of History and Philosophy of Science (IUHPS), med underavdelingen Division of Logic, Methodology and Philosophy of Science (DLMPS). I våre dager er det kommet en T, for Technology, til navnet, men organisasjonen er den samme. I 1975 ble Fenstad valgt, ved en misforståelse og uten å vite det, til kasserer for DLMPS med, blant annet, ansvar for å innkreve nasjonale kontingenter. Han ble senere president for DLMPS, og som konsekvens, for hele IUHPS i en periode. Med det fikk han også ansvaret for verdenskongressen til unionen i Firenze i 1995. Som en konsekvens av sine engasjementer ble han invitert til redaksjonelt arbeid, eksempelvis var han en av de fire redaktørene for det sentrale nisjetidsskriftet *Annals*

of *Mathematical Logic*, nå *Annals of Pure and Applied Logic*, i flere år.

Det blir for omfattende å skulle trekke frem alle Fenstads bidrag på den forskningsadministrative arenaen internasjonalt. Vi nøyer oss med å nevne hans formannsverv i COMEST, en UNESCO-kommisjon for etikk i vitenskap og teknologi, fra 2001 til 2005. Han var ikke den første lederen, men måtte legge ned betydelig innsats for å få kommisjonen til å arbeide i tråd med intensjonene. Detaljer må overlates til historikerne.

Abelprisen regnes som en av de viktigste prisene i matematikk, med en internasjonal oppmerksomhet som kan sammenlignes med Nobel-prisene i naturfag. Prisen har selvfølgelig enorm betydning for det norske matematikermiljøet, og er en viktig del av Akademiets virksomhet. Opprettelsen av Abelprisen var resultatet av arbeid og påvirkning fra mange aktører, ingen skal få hovedæren for den. Fenstad var en av de som så betydningen av prisen og som bidro til at den ble opprettet. Som første leder av Abelkomitéen la han mye av grunnlaget for rammene rundt den årlige tildelingen av prisen.

Avrunding

Jens Erik Fenstad var opptatt både av det rent faglige og det mer organisatoriske gjennom hele sin karriere, også etter at han ble pensjonist. Dette illustreres av den siste e-posten han sendte til sine nære kolleger Dagfinn Føllesdal, Øystein Linnebo og meg selv. Brevet ble skrevet etter at han og Grete kom hjem etter et opphold på Solgården i Spania, mens de satt i karantene, og er datert 19.03.2020. Jeg lar deler av innholdet av dette brevet tale for seg selv:

Abelprisvinnerne var et godt valg denne gang, og de har fått bred omtale, blant annet i New York Times - samt en helside i Aftenposten. Men festlighetene i Oslo i midten av mai blir nok så "tynne". Nesten alt, fra kranesnedleggelse ved Abelmonumentet til slutfesten i Akademiet, er avlyst, men kanskje kommer de tradisjonelle bannerne langs Karl Johan på plass til prisvinnernes ære? Som formann i matematikkgruppen blir det deg, Dag, som har et ansvar her!

Faglig arbeid kan man gjøre hjemmefra, men kanskje burde Dagfinn, Øystein og jeg møtes en gang etter karantenetiden for å se om det er noe mer vi bør gjøre med hva tall er?